

Rapport onderzoek minderjarige studenten 2021

Landelijke Commissie
Gedragcode
Hoger Onderwijs

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding tot het onderzoek	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Methode van het onderzoek	3
1.4 Tijdspad	4
2. Kader en onderzoeksvragen	5
2.1 Gedragscode	5
2.2 Onderzoeksvragen	5
3. Uitkomsten enquête	8
3.1 Aantallen en onderwijsaanbod	8
3.2 Beleid en toelating	9
3.3 Contact met de ouders	10
3.4 Ondersteuning van de studenten	11
3.5 Invulling van de zorgplicht	12
4. Conclusie en vervolg	14
4.1 Conclusie	14
4.2 Vervolg	15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In het Nederlandse hoger onderwijs studeert elk jaar een aantal minderjarige internationale studenten. Een deel van deze studenten is, net als dat geldt voor Nederlandse studenten, bij de start van het studiejaar nog minderjarig, maar wordt kort daarna 18 jaar. Een ander deel is nog maar 16 of net 17 jaar oud als zij in Nederland met hun opleiding beginnen en er zijn jaarlijks ook enkele studenten die 15 jaar oud zijn bij de start van de studie.

Bovenstaande roept vragen op over de zorg voor deze bijzonder kwetsbare groep. Hoe groot is de groep precies en hoe gaan onderwijsinstellingen om met deze jonge studenten? Wat doen zij bijvoorbeeld op het gebied van de huisvesting voor deze groep? Is de op de onderwijsinstellingen rustende zorgplicht voldoende vormgegeven in de Gedragscode, of kunnen de onderwijsinstellingen meer ondersteunende bepalingen gebruiken?

Ten behoeve van dit onderzoek is de aandacht gericht op de onderwijsinstellingen die deze studenten ontvangen en niet op de herkomstlanden (of de nationaliteit) van de studenten. Het onderzoek is gericht op de zorgplicht, toelating en begeleiding van de minderjarige studenten. Deze zullen voor elke internationale student (in beginsel) gelijk zijn, maar vragen in geval van minderjarigheid misschien soms wat 'extra's'. Het gaat derhalve niet alleen over de minderjarige niet-EER studenten; ook de minderjarige EER-studenten die in het Nederlandse hoger onderwijs studeren zijn relevant voor dit onderzoek. Om die reden zijn alle in het register van de Gedragscode opgenomen onderwijsinstellingen bij dit onderzoek betrokken, zodat een zo volledig mogelijk beeld is verkregen.

1.2 Doel van het onderzoek

Met het onderzoek wil de Landelijke Commissie (LC) vanuit haar zorgplicht voor de internationale student de groep minderjarige studenten beter in kaart brengen en nagaan waar mogelijk belemmeringen bestaan voor deze studenten. Het onderzoek is niet controlerend maar inventariserend van karakter. Vanuit de zorgplicht is het van belang te onderzoeken tegen welke (praktische) problemen de minderjarige studenten aanlopen en hoe hiermee wordt omgegaan door de onderwijsinstellingen. In de brief van de staatssecretaris van J&V van 4 december 2019¹ (Kabinetsreactie evaluatie Modern Migratiebeleid) wordt in het kader van de invulling van de zorgplicht ook verwezen naar de verankering van deze plicht in de Gedragscode.

De minderjarige studenten vormen een jonge en kwetsbare groep. Met dit onderzoek beoogt de LC dan ook een positieve bijdrage te leveren aan het vergroten van (de bewustwording ter zake van) het studentenwelzijn, door in kaart te brengen bij welke thema's minderjarige studenten (extra) begeleiding of hulp nodig hebben en vanuit de onderwijsinstelling extra aandacht zou kunnen uitgaan.

Waar nodig en gewenst wil de LC met dit onderzoek een bijdrage leveren aan een mogelijke wijziging of verduidelijking van de tekst van de Gedragscode, zodat deze bij de lopende evaluatie van de Gedragscode kan worden meegenomen.

1.3 Methode van het onderzoek

Het onderzoek is vormgegeven door de 79 in het register van de Gedragscode opgenomen onderwijsinstellingen door middel van een digitale enquête te benaderen met een vragenlijst. Er zijn reacties ontvangen van 58 onderwijsinstellingen (73%). Omdat in z'n algemeenheid de zorgplicht van de onderwijsinstellingen in relatie tot de minderjarigheid van de internationale studenten onderwerp is van dit onderzoek, worden in dit rapport de reacties en de bevindingen van het onderzoek geclusterd naar thema weergegeven, zonder dat deze herleidbaar zijn tot individuele onderwijsinstellingen.

---

¹ Zie: <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/kst-30573-178.html>.

1.4 Tijdspad

De LC was voornemens het onderzoek begin 2020 uit te voeren. Als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus is in maart 2020 door de LC besloten om het onderzoek aan te houden. De situatie rondom de beheersing van de uitbraak van het Coronavirus vroeg (en vraagt) veel van onderwijsinstellingen, waardoor het niet het juiste moment was om hen te vragen de enquête in te vullen. De periode is vervolgens door de LC gebruikt om de vragen van de enquête voor te leggen aan de Mobstacles klankbordgroep, waarin een aantal medewerkers van onderwijsinstellingen participeert. Enkele leden van de klankbordgroep hebben de vragenlijst van opmerkingen en suggesties voorzien, die veelal tekstueel/redactioneel van aard waren. Op deze manier is de vragenlijst verfijnd. Het feitelijke onderzoek heeft uiteindelijk plaatsgevonden in de periode december 2020 tot en met maart 2021.

2. Kader en onderzoeksvragen

2.1 Gedragscode

De Gedragscode bevat geen bepalingen die specifiek betrekking hebben op minderjarige studenten. Meer in z'n algemeenheid gaat het in de Gedragscode om de zorgplicht die op onderwijsinstellingen rust, waarbij voor deze specifieke groep wellicht wat extra zorg nodig is. De zorgplicht volgt uit de preambule van de Gedragscode. Daarenboven wordt specifiek ingezoomd op de beoordeling van de toelaatbaarheid van deze studenten tot het Nederlandse hoger onderwijs (artikel 4.1 van de Gedragscode).

Artikel 4.1

Indien een internationale student om toelating en inschrijving verzoekt bij de onderwijsinstelling, wordt eerst de toelaatbaarheid beoordeeld aan de hand van tenminste de benodigde vooropleiding, voldoende taalvaardigheid (zie artikel 4.2) en diploma's, gericht op de specifieke opleiding waarvoor toelating en inschrijving wordt verzocht. De onderwijsinstelling stelt deze toelatingseisen vast voorafgaand aan de werving van de internationale student voor de betreffende opleiding en controleert voorafgaand aan de toelating en inschrijving of de internationale student aan de gestelde eisen voldoet.

Tot slot is de begeleiding van deze groep studenten onderzocht (artikel 5.4 van de Gedragscode).

Artikel 5.4

De onderwijsinstelling maakt duidelijk welke diensten zij biedt aan de internationale student in het kader van het verkrijgen van een visum en een verblijfsvergunning, huisvesting, introductie en begeleiding. In haar voorlichtingsmateriaal conform artikel 2.1 geeft de onderwijsinstelling duidelijk aan welke diensten zij in dit kader aanbiedt en wat de daaraan verbonden kosten zijn.

2.2 Onderzoeksvragen

De hoofdvragen van het onderzoek zijn of deze specifieke groep studenten vanwege hun minderjarigheid tegen problemen aanlopen en op welke wijze de onderwijsinstellingen invulling hebben gegeven aan hun zorgplicht voor deze groep studenten. Om op deze beide hoofdvragen antwoord te kunnen geven is een enquête met een aantal deelvragen toegezonden aan de onderwijsinstellingen. Bij de schriftelijke introductie van het onderzoek bij de koepelorganisaties en de Colleges van Bestuur in december 2020, zijn de onderwijsinstellingen gevraagd om indien nodig intern (bijvoorbeeld bij de admission officers, recruiters en studentendecanen) informatie op te vragen ter beantwoording van de vragen in de enquête.

De volgende deelvragen zijn voorgelegd aan de onderwijsinstellingen:

1. Heeft uw onderwijsinstelling in het studiejaar 2019-2020 minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER) toegelaten (eerste toelating, peildatum 1 september 2019)? Als ja:
  - a. Hoeveel studenten betreft het? < aantal >
  - b. Wat is de leeftijd van deze minderjarige studenten bij de start van de opleiding? (peildatum 1 september 2019)
    - 15 jaar: < aantal >
    - 16 jaar: < aantal >
    - 17 jaar: < aantal >
  - c. Voor welk type onderwijs zijn zij toegelaten?
    - Reguliere opleiding: < aantal >
    - Vorbereidend onderwijs door instelling zelf aangeboden: < aantal >
    - Vorbereidend onderwijs door private aanbieder aangeboden: < aantal >
    - Anders: < omschrijving aanbod > en < aantal >

2. Heeft uw onderwijsinstelling in het studiejaar 2020-2021 minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER) toegelaten (eerste toelating, peildatum 1 september 2020)? Als ja:
  - a. Hoeveel studenten betreft het? < aantal >
  - b. Wat is de leeftijd van deze minderjarige studenten bij de start van de opleiding? (peildatum 1 september 2020)
    - 15 jaar: < aantal >
    - 16 jaar: < aantal >
    - 17 jaar: < aantal >
  - c. Voor welk type onderwijs zijn zij toegelaten?
    - Reguliere opleiding: < aantal >
    - Vorbereidend onderwijs door instelling zelf aangeboden: < aantal >
    - Vorbereidend onderwijs door private aanbieder aangeboden: < aantal >
    - Anders: < omschrijving aanbod > en < aantal >
3. Bestaat er binnen uw onderwijsinstelling beleid, specifiek gericht op de werving van minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER)?
  - a. Indien ja: Waaruit bestaat dat beleid?
    - < toelichting >
4. Hoe wordt de toelaatbaarheid van minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER) beoordeeld? (bijv. aan de hand van het waarderingsadvies van de Nuffic van het diploma van de vooropleiding van de student)
  - < toelichting >
5. Bestaat er binnen uw onderwijsinstelling beleid, specifiek gericht op de begeleiding en de invulling van de zorgplicht voor minderjarige internationale studenten? Ja/Nee
  - a. Indien ja: Waaruit bestaat dat beleid?
    - < toelichting >
  - b. Indien ja: Wat zijn de verschillen ten opzichte van het 'reguliere' beleid voor de volwassen internationale student?
    - < toelichting >
6. Op welke wijze heeft uw onderwijsinstelling het contact met de ouders/verzorgers van de minderjarige internationale studenten vormgegeven? (voorafgaand aan én tijdens het verblijf in Nederland)
  - < toelichting >
7. **A.** Bij onderstaande praktische zaken is soms extra ondersteuning nodig voor de groep minderjarige studenten. Bij wie ligt die rol?
  - a. De inschrijving in de gemeente/BRP (inclusief verkrijgen BSN)
    - o Ouders van de student
    - o Uw onderwijsinstelling
    - o De student zelf
  - b. Het openen van een Nederlandse bankrekening
    - o Ouders van de student
    - o Uw onderwijsinstelling
    - o De student zelf
  - c. Het vinden van passende huisvesting (inclusief het tekenen van de huurovereenkomst)
    - o Ouders van de student
    - o Uw onderwijsinstelling
    - o De student zelf
  - d. De opvang bij psychische problemen (heimwee) en andere medische zaken (bijv. de terugkoppeling uitslag TBC-onderzoek)
    - o Ouders van de student
    - o Uw onderwijsinstelling
    - o De student zelf

B. Als bij de vorige vraag bij (een van) de gegeven voorbeelden 'o uw onderwijsinstelling' is aangevinkt, waaruit bestaat dan de ondersteuning?

  - < toelichting >
8. Hoe worden (de ouders/verzorgers van) deze studenten geïnformeerd over mogelijke beperkingen rondom de te regelen praktische zaken in de vorige vraag?
  - < toelichting >
9. Hoe is het vangnet vormgegeven in geval van psychische, sociaal-emotionele of lichamelijke problemen van deze specifieke groep minderjarige studenten?
  - < toelichting >

- 10.** Hoe is de procedure vormgegeven voor de afhandeling van eventuele klachten of bezwaren van deze specifieke groep studenten?
< toelichting >
- 11.** Hoe wordt in relatie tot minderjarige studenten omgegaan met specifieke omstandigheden die te maken hebben met de uitbraak van het coronavirus? (bijv. de quarantaine verplichting)
< toelichting >
- 12.** Vindt u dat de zorgplicht voor minderjarige internationale studenten anders is dan voor meerderjarige studenten?
- a.** Indien Ja: Heeft u suggesties hoe de Gedragscode aangepast zou kunnen worden, zodat uw onderwijsinstelling beter wordt ondersteund bij de uitvoering van de zorgplicht?
< toelichting >

3. Uitkomsten enquête

De enquête is op 11 januari 2021 toegezonden aan de onderwijsinstellingen, nadat het onderzoek in december 2020 schriftelijk bij de koepelorganisaties en de Colleges van Bestuur van de instellingen onder de aandacht was gebracht. Aan de onderwijsinstellingen die nog niet hadden gereageerd is op 25 januari 2021 een herinnering toegezonden. Sluitingsdatum van de enquête was 8 februari 2021. In totaal werden van 58 onderwijsinstellingen reacties ontvangen (73%).

In dit hoofdstuk worden de bevindingen per thema weergegeven: aantallen en onderwijsaanbod (enquête vraag 1 en 2), beleid en toelating (enquête vraag 3, 4 en 5), contact met de ouders (enquête vraag 6 en 8), ondersteuning van de studenten (enquête vraag 7) en invulling van de zorgplicht (enquête vraag 9, 10 en 11). De reacties op enquêtevraag 12 komen terug in het volgende hoofdstuk.

3.1 Aantallen en onderwijsaanbod

In het studiejaar 2019-2020 zijn door 25 onderwijsinstellingen (43% van de 58 instellingen die reageerden) minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER) toegelaten (eerste toelating, peildatum 1 september 2019). Het gaat om 17 hogescholen en acht universiteiten. Door 33 onderwijsinstellingen (57% van de 58 instellingen die reageerden) werd aangegeven dat zij geen minderjarige studenten hadden toegelaten in het betreffende studiejaar.

Een studiejaar later, 2020-2021, werden door 28 onderwijsinstellingen (48% van de 58 instellingen die reageerden) minderjarige studenten toegelaten (20 hogescholen en acht universiteiten) en gaven 30 onderwijsinstellingen (52% van de 58 instellingen die reageerden) aan geen minderjarige studenten te hebben toegelaten.

In onderstaande tabel worden de aantallen minderjarige studenten weergegeven voor de beide studiejaar, verdeeld naar leeftijd, volgens opgave door de onderwijsinstellingen.

Internationale (EER + niet-EER) studenten naar leeftijd	Studiejaar 2019-2020	Studiejaar 2020-2021
15 jaar	9	4
16 jaar	38	57
17 jaar	1227	1503
Totaal aantal studenten	1274	1564
Totaal aantal onderwijsinstellingen	25	28

Bron: enquête LC

Het grootste deel van de minderjarige internationale studenten werd in het studiejaar 2019-2020 toegelaten tot reguliere (bachelor) opleidingen; 87 studenten werden toegelaten tot een voorbereidend jaar (7%). Vier onderwijsinstellingen geven aan dat de minderjarige internationale studenten toegelaten werden tot een eigen voorbereidend jaar: het betrof 29 studenten van de totale groep van 349 minderjarige studenten bij deze vier onderwijsinstellingen (8%). Bij drie andere onderwijsinstellingen was sprake van een private aanbieder die het voorbereidend jaar verzorgde en ging het om 58 studenten van de totale groep van 171 minderjarige studenten bij deze drie onderwijsinstellingen (34%).

Een studiejaar later werd ook het merendeel van de minderjarige internationale studenten toegelaten tot reguliere (bachelor) opleidingen; 146 studenten werden toegelaten tot een voorbereidend jaar (9%). Door zes onderwijsinstellingen werden 29 minderjarige studenten toegelaten tot een eigen voorbereidend jaar (7% van de 399 minderjarige studenten die in dit studiejaar door deze zes instellingen werden toegelaten). Door vier andere onderwijsinstellingen werden 117 minderjarige studenten toegelaten tot een voorbereidend jaar dat in het studiejaar 2020-2021 door een private aanbieder werd verzorgd (56% van de 208 minderjarige studenten die in dit studiejaar door deze vier onderwijsinstellingen werden toegelaten).

3.2 Beleid en toelating

Beleid

Het overgrote deel van de respondenten geeft aan dat er binnen de onderwijsinstelling geen beleid bestaat dat specifiek is gericht op de *werving* van minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER). Slechts één onderwijsinstelling op het gebied van de kunst geeft aan dat er beleid bestaat, specifiek gericht op de werving van minderjarige internationale studenten: toekomstige studenten worden gerekruteerd bij internationale danscompetities. Een andere onderwijsinstelling beschrijft dat de wervingsactiviteiten plaatsvinden onder alle internationale studenten, gericht op de instroom voor de bacheloropleidingen, en dat impliciet deze activiteiten ook zijn gericht op minderjarige internationale studenten. Voor de gehele groep potentiële internationale bachelor-studenten (minderjarig dan wel meerderjarig) is de onderwijsinstelling van mening dat zij een extra zorgplicht heeft wat betreft zorgvuldige informatievoorziening, de hoeveelheid aan contactmomenten en het verwachtingsmanagement vooraf.

Door vier onderwijsinstellingen wordt aangegeven dat zij wel beleid ontwikkeld hebben dat specifiek is gericht op de *begeleiding* van en de *invulling van de zorgplicht* voor minderjarige internationale studenten. Er is hierover niets vastgelegd maar de extra aandacht en ondersteuning bestaat uit het voor deze groep studenten uitzoeken hoe zij een bankrekening kunnen openen en het geven van aparte instructies bij de aanvraag van huisvesting. Minderjarige studenten ontvangen bovendien, naast algemene informatie voor (internationale) studenten, specifieke informatie over zaken waarbij toestemming nodig is van de ouder, zoals het openen van een bankrekening en het tekenen van een huurcontract. Daarnaast geeft een onderwijsinstelling aan dat er streng wordt gelet op de naleving op het verbod van nuttigen van alcohol tijdens activiteiten gelieerd aan de instelling.

Specifiek voor een onderwijsinstelling op het gebied van de kunst geldt dat er een zorgcoördinator is voor de minderjarige internationale studenten, of dat zij naast een hoofdvakdocent ook een studieloopbaanbegeleider/studiecoach krijgen toegewezen. Deze studiecoaches hebben een pedagogische achtergrond en zijn speciaal opgeleid om jonge studenten te begeleiden. De studiecoach begeleidt de student 1-op-1 en overlegt wanneer nodig met de studieadviseur of de studentendecaan. Het kunstvakonderwijs is kleinschalig van aard: de klassen zijn klein; er is veel direct contact tussen de studenten en de studieleiding.

Toelating

Alle respondenten geven aan dat de toelaatbaarheid van minderjarige internationale studenten op eenzelfde manier wordt beoordeeld als elke andere internationale student, namelijk op basis van de vooropleiding, het succesvol doorlopen van het aanmeldproces en het voldoen aan de gestelde inschrijfvoorwaarden van de onderwijsinstelling. In sommige gevallen vindt er aanvullend een interview plaats met de student, met verbredende en verdiepende vraagstellingen, om een goed beeld te krijgen van de studiemotivatie. Er wordt getoetst door admission officers van de onderwijsinstelling of de aankomende internationale studenten voldoen aan de toelatingscriteria, veelal aan de hand van het waarderingsadvies van de vooropleiding door Nuffic of een andere partner uit het ENIC-NARIC-netwerk² en de score van de taaltoets Engels.

Voor de toelating tot het kunstvakonderwijs vindt bij aankomende studenten (zowel minder- als meerderjarig) 'selectie aan de poort' plaats, waarbij naast de vooropleiding ook nadrukkelijk naar specifieke kunstzinnige vaardigheden en het ontwikkelpotentieel van de student wordt getoetst, bijvoorbeeld door middel van een auditie. Internationale studenten die niet aan de toelatingseisen voldoen, kunnen op grond van artikel 7.29 van de WHW toch worden toegelaten mits zij in een toelatingsonderzoek (colloquium doctum) blijken te geven van geschiktheid voor het betreffende onderwijs met betrekking tot het lerend vermogen, denkvermogen en reflectief vermogen, en van voldoende beheersing van de Nederlandse en/of Engelse taal. De minderjarige internationale studenten worden vooral toegelaten tot het voorbereidend onderwijs, zo geeft een onderwijsinstelling op het gebied van de kunst aan. Internationale minderjarige studenten onder de 16 jaar vallen onder de Nederlandse leerplichtwet en zijn verplicht in te stromen in het Nederlands middelbaar onderwijs. De betreffende onderwijsinstelling op het gebied van de kunst heeft daarvoor een samenwerkingsverband met drie middelbare scholen (van vmbo tot vwo) gesloten waar deze internationale studenten onderwijs kunnen volgen. Voor internationale studenten vanaf 16 jaar is

---

² ENIC-NARIC staat voor European Network of National Information Centres - National Academic Recognition Information Centres. Het is het hoofdplatform voor de uitwisseling van kennis en expertise rond internationale erkenning van diploma's. Het ENIC-NARIC-netwerk is een initiatief van UNESCO, de Raad van Europa en de Europese Commissie. Nuffic is de Nederlandse partner van het ENIC-NARIC-netwerk.

het daarnaast mogelijk online onderwijs te volgen bij de school in het thuisland van de student, totdat het diploma is behaald.

3.3 Contact met de ouders

Uit de beantwoording door de respondenten blijkt dat de onderwijsinstellingen veelal geen onderscheid maken in het contact met de ouders/verzorgers van de minderjarige en meerderjarige internationale studenten. De onderwijsinstellingen communiceren in beginsel uitsluitend met de studenten zelf en er vindt geen structureel contact met de ouders van minderjarige internationale studenten plaats. Ook in procedures rond klachten en bezwaar wordt geen verschil tussen minder- en meerderjarige studenten gemaakt en zijn de procedures op dezelfde manier vorm gegeven. Wel geven de onderwijsinstellingen aan dat zij maatwerk bieden indien dat noodzakelijk is, bijvoorbeeld in geval van een calamiteit. De onderwijsinstellingen benadrukken hierbij dat zij geen informatie mogen uitwisselen en zo nodig schriftelijke toestemming moeten vragen aan de student voor het contact met zijn/haar ouders. Hiermee wordt invulling gegeven aan het recht op privacy van een kind ten opzichte van zijn/haar ouders. De privacy regelgeving (AVG) bepaalt dat een kind tot 16 jaar voor bepaalde handelingen toestemming van een ouder nodig heeft en de regels rondom de geneeskundige behandelingsovereenkomst (Jeugdwet) schrijven voor dat een kind vanaf 16 jaar het exclusieve recht krijgt op informatie uit zijn of haar dossier. Uit deze bepalingen wordt door de onderwijsinstellingen afgeleid dat de privacy van een kind vanaf 16 jaar uitdrukkelijk wordt beschermd. Dit rechtvaardigt de keuze om ook binnen het onderwijs informatieverstrekking aan ouders in ieder geval te limiteren voor studenten van 16 jaar en ouder.

Indien de aanmelding van de internationale student via een agent is verlopen, kan er wel contact zijn geweest tussen de ouders van de student en de agent. Ook bij internationale studenten die deelnemen aan het voorbereidend onderwijs via een private aanbieder is er veelal contact geweest tussen de private aanbieder en de ouders van de student. Meer in z'n algemeenheid geven onderwijsinstellingen aan dat er *voorafgaand* aan de toelating gesprekken plaatsvinden met elke internationale student. Daarin wordt gesproken over bijvoorbeeld de studiemotivatie. Bij minderjarige internationale studenten vindt dan ook een gesprek met de ouders plaats en is er (digitaal) sprake van informatie-uitwisseling. De ouders van de minderjarige student worden hierbij geïnformeerd over de taken en plichten die vervuld dienen te worden. In de situatie dat een internationale student minderjarig is, zien onderwijsinstellingen vaak dat de ouders mee reizen naar Nederland gedurende de introductiefase. *Tijdens* de opleiding worden studentzaken in principe uitsluitend met de betreffende internationale student gecommuniceerd en komt contact met de ouders alleen incidenteel voor, afhankelijk van de situatie.

Een onderwijsinstelling op het gebied van de kunst geeft aan dat de ouders van minderjarige internationale studenten voorafgaand aan de opleiding een uitgebreid informatiepakket per mail ontvangen en dat er op vaste momenten in het jaar (online) gesprekken zijn met de ouders over de voortgang van de minderjarige internationale studenten. Zodra de internationale studenten ingeschreven staan, krijgen zij van de onderwijsinstelling een emailadres van de opleiding, dat zij met hun ouders kunnen delen. Alle communicatie verloopt via dit emailadres en bij eventuele problemen wordt er contact opgenomen met de ouders. Bij de speciaal voor deze groep studenten aangestelde studiecoaches kunnen de ouders ook met vragen terecht.

Op de vraag op welke wijze (de ouders/verzorgers van) deze groep minderjarige internationale studenten worden geïnformeerd over mogelijke beperkingen rondom de te regelen praktische zaken (zie volgende paragraaf), geven de respondenten aan dat de onderwijsinstellingen hiervoor de reguliere informatie- en communicatiekanalen inzetten: per email, via de website en via intranet. De downloadbare studiegidsen bevatten in sommige gevallen de contactgegevens van de studiecoaches en de studiecoördinatoren. Er wordt niet proactief informatie verschaft. Via de website worden aankomende internationale studenten geïnformeerd over bijvoorbeeld het ondertekenen van een huurcontract en het openen van een bankrekening. Daarbij wordt aangegeven dat een ouder/voogd hierbij aanwezig moet zijn of toestemming moet geven in geval van minderjarigheid. Dit wordt in voorkomende gevallen ingeregeld door de ouders/verzorgers van de minderjarige internationale student een document te laten invullen en tekenen, opdat door de onderwijsinstelling de huisvesting voor de student kan worden geregeld. De ouders verklaren hiermee volledig aansprakelijk te zijn voor de internationale student, met vermelding van de contactgegevens van de ouders zodat de onderwijsinstelling contact kan opnemen bij calamiteiten. Regionaal hebben onderwijsinstellingen soms afspraken kunnen maken met een bank, zodat de minderjarige internationale student zonder problemen een rekening kan openen.

Daarnaast kunnen (minderjarige) internationale studenten een buddy of tutor (een zittende student die hen in de eerste periode op weg helpt) toegewezen krijgen als ze dat wensen en tijdens het verblijf kan de student voor alle vragen/hulp bij de onderwijsinstelling terecht. Het komt voor dat ouders contact met de onderwijsinstelling opnemen; zij worden in die gevallen uiteraard te woord gestaan.

3.4 Ondersteuning van de studenten

In z'n algemeenheid, zo geeft een onderwijsinstelling aan, worden minderjarige internationale studenten iets scherper in de gaten gehouden door de studieadviseur, door bijvoorbeeld het actief aanbieden van startgesprekken en de ondersteuning via studiementoren. Wel is het zo dat de verantwoordelijkheid van een hulpvraag voornamelijk bij de internationale student zelf ligt. De onderwijsinstelling informeert de internationale studenten hierover voorafgaand aan de start van de studie.

Inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie (BRP)

Ruim de helft van de onderwijsinstellingen biedt ondersteuning bij de inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie (BRP), inclusief het verkrijgen van een BSN nummer. De ondersteuning is op verschillende manieren vormgegeven. In sommige gevallen komen medewerkers van de gemeente naar de onderwijsinstelling om de documenten van de internationale student in te nemen en de inschrijving te regelen. De internationale student is vooraf door de onderwijsinstelling geïnformeerd over de (verplichte) inschrijving in de gemeente en de bewijsstukken die daarvoor noodzakelijk zijn. De internationale student kan er ook voor kiezen de inschrijving zelf te regelen. Indien nodig kan de onderwijsinstelling helpen met het maken van een afspraak hiervoor bij de gemeente. In uitzonderingsgevallen gaat er iemand van de onderwijsinstelling met de internationale student mee naar de gemeente. Bij de inschrijving in de gemeente krijgen de internationale studenten direct het BSN nummer. De internationale student blijft zelf verantwoordelijk voor een tijdige en juiste inschrijving bij de gemeente, maar zeker in geval van minderjarige internationale studenten wordt hierbij door de onderwijsinstelling extra ondersteuning geboden. Voor het openen van een bankrekening en het vinden van passende huisvesting ligt er ook een verantwoordelijkheid bij de ouders (tekenbevoegdheid) van de minderjarige student, maar ook hierbij kan de internationale student terugvallen op de onderwijsinstelling voor ondersteuning.

Openen bankrekeningnummer

Onderwijsinstellingen bieden de minderjarige internationale student ondersteuning bij het openen van een bankrekening. Zo wordt er informatie verstrekt en hebben onderwijsinstellingen veelal goede contacten met een specifieke bank in de buurt, waar de internationale student een afspraak kan maken voor het openen van een rekening. Indien de minderjarige internationale student daarbij toch problemen ervaart, heeft de onderwijsinstelling vaak een contactpersoon bij de bank om het probleem op te lossen. De ouders van de minderjarige internationale student moeten instemmen met het openen van de rekening; ontbreekt die (schriftelijke) toestemming dan is het openen van een bankrekening in beginsel niet mogelijk. Vooral voor niet-EER studenten is dit een probleem, omdat zij vaak extra kosten moeten maken wanneer ze vanaf een buitenlandse bankrekening geld moeten overmaken. EER-studenten gebruiken vaak nog lange tijd de bankrekening uit hun eigen land. Een enkele onderwijsinstelling geeft aan dat ze bij niet-EER studenten vooraf al helpen met het openen van een bankrekening, zodat alles is geregeld voordat de student in Nederland aankomt.

Huisvesting

De helft van de respondenten geeft aan dat het vinden van passende huisvesting, inclusief het tekenen van de huurovereenkomst, onderdeel uitmaakt van de ondersteuning die geboden wordt aan minderjarige internationale studenten. De internationale student is zelf verantwoordelijk voor het vinden van huisvesting, maar wordt hierbij ondersteund door de onderwijsinstelling door middel van het aanbod van een (beperkt) aantal studentenkamers, informatievoorziening via de website over het vinden van een kamer en/of praktische ondersteuning gedurende het proces (bijvoorbeeld het checken of een externe verhuurder bonafide is en hulp bij het tekenen van de huurovereenkomst). In geval van een private aanbieder van voorbereidend onderwijs is er veelal ook sprake van contacten met eigen huisvestingspartners.

Eerstejaarsstudenten wonen soms intern op de campus als onderdeel van het programma, of de onderwijsinstelling helpt eerstejaars internationale studenten actief bij het vinden van een kamer. Wanneer het gaat om een minderjarige internationale student die zich aanmeldt voor

studenthuisvesting, krijgt deze apart nog extra instructies. In sommige gevallen heeft de onderwijsinstelling een samenwerkingsrelatie met een woningbouwvereniging en kan de student reageren op enkele speciaal voor internationale studenten beschikbaar gestelde (gereserveerde) kamers. Dit aantal kamers is echter beperkt.

Het huurcontract wordt digitaal getekend, waardoor de ouders van de (minderjarige) internationale student dit kunnen doen. Indien digitaal ondertekenen niet mogelijk is moet de ouder/voogd aanwezig zijn bij het tekenen van de huurovereenkomst. Een van de respondenten benoemt een probleem waarmee minderjarige internationale studenten te maken kunnen krijgen: ze komen niet in aanmerking voor huurtoeslag.

Specifiek door een onderwijsinstelling op het gebied van de kunst wordt aangegeven dat deze studenten vaak familie in Nederland hebben waar ze kunnen wonen. Daarnaast heeft de onderwijsinstelling een aantal adressen van families die als gastgezin deze groep studenten accommoderen. Het bureau studentenhuisvesting van de onderwijsinstelling geeft voorrang aan minderjarige internationale studenten bij de verdeling van de studentenkamers.

Medische zaken

Als het gaat om de opvang bij psychische problemen en andere medische zaken geeft driekwart van de onderwijsinstellingen aan ondersteuning te bieden. De internationale student krijgt informatie over de voorzieningen die de onderwijsinstelling biedt en elke internationale student heeft een mentor of een studieloopbaanbegeleider die zijn/haar eerste aanspreekpunt is. De internationale student moet wel zelf aan de bel trekken, via bijvoorbeeld het studentendecanaat, psychologen, studieloopbaanbegeleiders of het buddy systeem. De onderwijsinstelling komt alleen in beeld als er gesproken moet worden over medische zaken en studievoortgang, maar maakt daarbij geen onderscheid tussen minder- of meerderjarige internationale studenten. Internationale studenten kunnen bij vragen of problemen altijd terecht bij de onderwijsinstelling, inclusief in het weekend met een noodnummer.

De mogelijkheden bestaan uit het standaard vangnet (verschillende informatiesheets over mentale gezondheid, afspraakmogelijkheden bij studieadviseurs, studentpsychologen) en het bieden van maatwerk, afhankelijk van de hulpvraag. De studentpsycholoog kan de internationale student kortstondig helpen en naar gelang de ernst van de medische situatie doorverwijzen naar externe hulpverleners; de studentendecaan helpt de internationale student met het vinden van een huisarts en is beschikbaar voor gesprekken die studenten kunnen helpen in geval van heimwee, aanpassings- of studieproblemen. Ook voor de terugkoppeling van het TBC-onderzoek kan de internationale student terecht bij de onderwijsinstelling, die hem/haar ook voor het TBC-onderzoek aanmeldt bij de GGD. Door een van de respondenten wordt aangegeven dat er nadrukkelijk aandacht is binnen de onderwijsinstelling voor de begeleiding van de stafmedewerkers met betrekking tot het signaleren van internationale studenten met psychische problemen.

3.5 Invulling van de zorgplicht

Vangnet

De onderwijsinstellingen geven bij het beantwoorden van deze enquêtevraag aan dat zij in het vangnet geen onderscheid maken tussen minder- of meerderjarige internationale studenten. Het vangnet bestaat uit onder andere de introductie, de begeleiding tijdens de eerste 100 dagen, de tutor, de studentmentor, de studieadviseur (binnen de opleiding), de studentendecaan, de studentenpsycholoog, de vertrouwenspersoon ongewenst gedrag, de klachtencoördinator en de studieloopbaanadviseur. Bij sommige onderwijsinstellingen worden de internationale studenten door Nederlandse studenten ondersteund bij het wegwijs maken op de onderwijsinstelling en daarbuiten ('peers').

Onderwijsinstellingen geven aan dat de visie op studentenwelzijn bestaat uit de inzet op vroeg-signalering. Studentcoaches in het onderwijs spelen hierbij een belangrijke rol: iedere internationale student heeft een studentcoach vanuit zijn/haar opleiding en er wordt geïnvesteerd in een goede relatie tussen de internationale student en de studentcoach. Met deze studentcoach kan de internationale student belangrijke zaken bespreken, zoals studievoortgang, persoonlijke ontwikkeling en bijzondere omstandigheden. Daarnaast worden als onderdeel van het tutorprogramma thema's als heimwee, de overgang van middelbaar- naar hoger onderwijs en het gebruik van drugs en alcohol besproken. Er bestaan ook cursussen faalangst en cursussen omgang met cultuurverschillen. Een van de respondenten geeft aan dat de onderwijsinstelling ter preventie aan internationale studenten

ondersteuningsgroepen aanbiedt op het gebied van onder andere weerbaarheid, mentale gezondheid en assertiviteit. Daarnaast zijn er diverse online zelfhulpmodules beschikbaar.

Voor alle internationale studenten geldt: de eerste signalen kunnen worden opgevangen door docenten of de mentor. Op basis van deze signalen wordt de studentendecaan ingeschakeld, die samen met internationale student kijkt naar wat nodig is. Afhankelijk van de vraag, wordt de internationale student doorverwezen naar de studentenpsycholoog of helpt de studentendecaan de student verder naar de nodige hulpverlening. Er is een crisisprotocol waarin ondersteuning van internationale studenten met een acute mentale zorgbehoefte is opgenomen. Bij internationale studenten die ernstige problemen hebben worden de ouders vrijwel altijd betrokken. Voor internationale studenten in het voorbereidend jaar is er nauw contact met de medewerkers van de private aanbieder.

Klachten en bezwaar

Internationale studenten worden gewezen op hun rechten en plichten via de website van de onderwijsinstelling en informatiebrochures. Ook hier geldt dat er geen aparte procedure bestaat voor minderjarige internationale studenten. De Gedragscode en het Studentenstatuut staan op de (interne) website van de onderwijsinstellingen en alle internationale studenten hebben toegang tot het loket rechtsbescherming, waar een klachtenprocedure in gang gezet kan worden. In de klachtenregeling van de onderwijsinstelling is veelal voorzien dat minderjarige internationale studenten vertegenwoordigd kunnen worden door hun ouders/verzorgers. Wanneer internationale studenten behoefte hebben aan ondersteuning kunnen zij daarvoor ook terecht bij de vertrouwenspersoon of de studentendecaan. Het eerste contact loopt overigens vaak via de studieadviseur die doorverwijst naar de studentendecaan. Formele klachten kunnen worden ingediend bij klachtencoördinator van de opleiding of faculteit of bij een centrale klachtencoördinator. Een onderwijsinstelling die gebruik maakt van een private aanbieder voor het verzorgen van het voorbereidend onderwijs geeft aan dat de private aanbieder een eigen interne klachtenstructuur kent. Deze is niet apart ingericht voor de minderjarige internationale studenten.

Coronavirus

Bij specifieke omstandigheden die te maken hebben met de uitbraak van het coronavirus wordt door de onderwijsinstellingen geen verschil gemaakt tussen minder- en meerderjarige internationale studenten. Wel is de frequentie van het contact tussen de internationale studenten en de studiecoaches verhoogd. De onderwijsinstelling houdt via Zoom, Microsoft Teams en eventueel WhatsApp contact met de studenten. Het contact vindt plaats in groepen, maar ook 1-op-1. Op de websites van de onderwijsinstellingen staat de belangrijkste informatie over alle maatregelen die op de instelling van toepassing zijn. Hier wordt ook gecommuniceerd over het advies dat alle internationale studenten krijgen om na aankomst in Nederland eerst tien dagen in quarantaine te gaan. Wanneer internationale studenten in quarantaine zitten, of vanwege andere maatregelen niet naar de onderwijsinstelling kunnen (mogen) komen, kunnen ze de lessen online volgen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt zo spoedig mogelijk daarover gecommuniceerd en ook wordt de Q&A aangepast. Voor persoonlijke vragen wordt altijd doorverwezen naar de betreffende opleiding. Iedere internationale student heeft een mentor of studieloopbaanbegeleider die het eerste aanspreekpunt is. De niet-EER studenten worden aanvullend gemonitord en bij studievertraging wordt pro actief contact gezocht met de student. Ook hier is er geen aparte behandeling voor minderjarige studenten. In sommige gevallen worden gedurende de pandemie door de onderwijsinstellingen actief programma's en ondersteuning geboden voor de internationale studenten in Nederland.

4. Conclusie en vervolg

4.1 Conclusie

Dit onderzoek beoogt op twee vragen antwoord te geven. Op basis van de in het vorige hoofdstuk weergegeven bevindingen worden de beide onderzoeksvragen in deze paragraaf beantwoord.

1. Lopen deze specifieke groep studenten vanwege hun minderjarigheid tegen problemen aan?

De onderwijsinstellingen geven aan dat er zich weinig specifieke problemen hebben voorgedaan of voordoen bij de groep minderjarige internationale studenten. Veel vragen zijn af te vangen met extra voorlichting en iets meer begeleiding. Het gaat bij veel onderwijsinstellingen ook om een beperkte groep studenten, die veelal binnen enkele maanden na de start van het studiejaar meerderjarig wordt.

Door een respondent is aangegeven dat de onderwijsinstellingen ad-hoc inspelen op de voorliggende problematiek, zonder dat ergens beschreven is hoe dat zou moeten gebeuren. Dat is ook niet nodig, nu de onderwijsinstellingen ook geen specifieke hulpvraag of problemen zien die alleen voor de groep minderjarige internationale studenten zouden gelden. Niettemin geven enkele onderwijsinstellingen aan dat het van belang is dat er aandacht is voor mogelijke psychische, sociaal-emotionele of lichamelijke problemen bij deze specifieke groep minderjarige studenten. Het is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling om hier beleid op te ontwikkelen en hieraan uitvoering te geven, aldus een respondent.

In praktische zin zouden onderwijsinstellingen geholpen zijn met landelijke afspraken met banken en andere instanties, zodat (minderjarige) internationale studenten op die gebieden geen of minder obstakels ervaren en probleemloos in Nederland met hun opleiding kunnen starten. Het gaat dan met name om zaken als de inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie (BRP) en het openen van een bankrekeningnummer. Hierbij bieden de onderwijsinstellingen nu aanvullende ondersteuning in de vorm van informatievoorziening, maar ook in praktische zin door het maken van een afspraak, het begeleiden van de internationale student, het bemiddelen in geval van een probleem of in enkele gevallen het vergezellen van de internationale student naar een afspraak. Ook op het gebied van huisvesting worden ondersteunende diensten aangeboden door de onderwijsinstellingen. Te denken valt aan het aanbieden van een (beperkt) aantal studentenkamers, informatievoorziening via de website over het vinden van een kamer en/of praktische ondersteuning gedurende het proces (bijvoorbeeld het checken of een externe verhuurder bonafide is en hulp bij het tekenen van de huurovereenkomst). In sommige gevallen heeft de onderwijsinstelling een samenwerkingsrelatie met een woningbouwvereniging en kan de student reageren op enkele speciaal voor internationale studenten beschikbaar gestelde (gereserveerde) kamers. Het huurcontract wordt digitaal getekend, waardoor de ouders van de (minderjarige) internationale student dit kunnen doen. Indien digitaal ondertekenen niet mogelijk is moet de ouder/voogd van de minderjarige internationale student aanwezig zijn bij het tekenen van de huurovereenkomst. Een praktisch probleem waarmee minderjarige internationale studenten te maken kunnen krijgen is dat zij niet in aanmerking komen voor huurtoeslag.

2. Op welke wijze hebben de onderwijsinstellingen invulling gegeven aan hun zorgplicht voor deze groep studenten?

De invulling van de zorgplicht van de onderwijsinstellingen bestaat uit het bieden van een vangnet. Dat vangnet bestaat uit onder andere de introductie, de begeleiding tijdens de eerste 100 dagen, de tutor, de studentmentor, de studieadviseur (binnen de opleiding), de studentendecaan, de studentenpsycholoog, de vertrouwenspersoon ongewenst gedrag, de klachtcoördinator en de studieloopbaanadviseur. Er wordt echter bij het gebruik van dit vangnet geen onderscheid gemaakt tussen minderjarige of meerderjarige internationale studenten. Ook in geval van (juridische) problemen of klachten kunnen de internationale studenten terecht bij de bestaande voorzieningen, zonder onderscheid naar minderjarigheid.

Het vangnet is gebaseerd op de inzet op vroeg-signalering: iedere internationale student kan bij zijn/haar studentcoach terecht met vragen of een ondersteuningsbehoefte. Afhankelijk van de vraag,

wordt de internationale student doorverwezen naar de studentenpsycholoog of helpt de studentendecaan de student verder naar de nodige hulpverlening. Het is van groot belang dat de internationale student zelf melding maakt van eventuele problemen, bijzondere omstandigheden of zijn/haar hulpvraag. Dat is niet zondermeer vanzelfsprekend. Niet in elke cultuur wordt dezelfde waarde gehecht aan mondige studenten en ligt het voor de hand dat door hen de emotionele, psychische of lichamelijke problemen direct en in alle openheid worden besproken met een studieloopbaanbegeleider, decaan of studieadviseur. De invloed van culturele verschillen, het gezichtsverlies en de druk vanuit het thuisland om niet te falen is groot. Hoewel dit voor alle internationale studenten geldt, is dit met name ook bij minderjarige studenten een aandachtspunt.

Enkele onderwijsinstellingen bieden aanvullende diensten, zoals gespreksgroepen rondom thema's als heimwee, de overgang van middelbaar- naar hoger onderwijs en het gebruik van drugs en alcohol, cursussen over het omgaan met faalangst of cultuurverschillen en ondersteuningsgroepen op het gebied van onder andere weerbaarheid, mentale gezondheid en assertiviteit. Daarnaast zijn er diverse online zelfhulpmodules beschikbaar.

4.2 Vervolg

De cijfers die in dit onderzoek bij de onderwijsinstellingen zijn opgevraagd laten een groei zien van het aantal minderjarige internationale studenten (EER en niet-EER) in het Nederlandse hoger onderwijs gedurende de afgelopen twee studiejaar: van 1274 studenten in studiejaar 2019-2020 naar 1564 studenten in studiejaar 2020-2021. Afgezet tegen de totale groep internationale studenten die zich in de beide studiejaar voor de eerste maal heeft inschreven in het Nederlandse hoger onderwijs³, gaat het om 3,8% in het studiejaar 2019-2020 (totale instroom 33899 eerstejaars EER en niet-EER studenten) en in het studiejaar 2020-2021 om 4,4% (totale instroom 35181 eerstejaars EER en niet-EER studenten).

Voor een deel van de onderzochte groep minderjarige internationale studenten geldt dat er een relatie is met het voorbereidend jaar dat door een aantal onderwijsinstellingen zelf of door tussenkomst van een private aanbieder wordt verzorgd. Hoewel er sprake is van een toename van de groep minderjarige internationale studenten met een specifieke, veelal praktische, problematiek, blijkt uit de door de referenten verstrekte informatie dat er zich weinig problemen voordoen en de meeste praktische vraagstukken in gezamenlijk overleg kunnen worden opgelost.

Hoewel aan de hand van de door de onderwijsinstellingen verstrekte informatie blijkt dat er op dit moment geen duidelijke andere hulpvraag ligt bij de minderjarige- dan bij de meerderjarige internationale student, is de LC van mening dat het in de Gedragscode opnemen van een specifieke bepaling voor de minderjarige internationale student van meerwaarde kan zijn voor zowel de onderwijsinstellingen als de betreffende student. Juist voor deze groep zeer jonge en kwetsbare studenten is een nadere invulling van de zorgplicht van de onderwijsinstellingen relevant, nu zij te maken hebben met specifieke vraagstukken en een aanvullende ondersteuningsbehoefte hebben. Het is voor de groep minderjarige internationale studenten van belang dat er duurzame korte lijnen zijn binnen de onderwijsinstelling, zodat de student en/of de studentcoach weet bij wie hij/zij moet zijn voor bepaalde informatie of ondersteuning. Hierbij moet ook nadrukkelijk aandacht zijn voor de rol van en het contact met de ouders van de minderjarige internationale student, zowel voorafgaand als tijdens de studie in Nederland. Tot slot zijn er regelingen of procedures van toepassing met specifieke vraagstukken voor minderjarige internationale studenten waarmee rekening gehouden dient te worden op het gebied van de leerplicht (15-jarigen), de huisvesting (inclusief het tekenen van de huurovereenkomst en het verkrijgen van huurtoeslag), de inschrijving in de gemeente (BRP), het openen van een bankrekening, het afsluiten van een zorgverzekering en het gebruik van alcohol en andere middelen. De huidige situatie rondom Corona en de beperkingen die als gevolg daarvan zowel binnen als buiten de onderwijsinstelling gelden (inclusief een mogelijke quarantaine verplichting) maken het voorgaande des te urgenter.

Gelet hierop verzoekt de LC aan de koepelorganisaties om in de lopende evaluatie van de Gedragscode hierover het gesprek te voeren en een bepaling aan de Gedragscode toe te voegen waarin in z'n algemeenheid de extra zorgplicht die op de onderwijsinstellingen rust ten aanzien van minderjarige internationale studenten wordt benoemd. Het opnemen van een dergelijke bepaling vergroot de bewustwording met betrekking tot dit thema. Idealiter wordt de bepaling geconcretiseerd

---

³ Cijfers over de totale instroom van internationale studenten (EER en niet-EER) in beide studiejaar zijn afkomstig van DUO.

met het benoemen van een of enkele aanvullende begeleidingshandeling(en) of de aanduiding van de voorziening die beschikbaar is voor deze groep studenten in geval van vragen of problemen.

Daarnaast vermoedt de LC dat onderwijsinstellingen ermee geholpen zijn wanneer zij informatie of best practices met elkaar kunnen delen en bij elkaar terecht kunnen met vragen op het gebied van de minderjarige internationale studenten. Om die reden verzoekt de LC aan de Nuffic om het thema 'minderjarige internationale studenten' een vast onderdeel te laten uitmaken van de periodieke Mobstacles-bijeenkomsten, zodat onderwijsinstellingen ook specifiek met betrekking tot de groep internationale studenten met elkaar het gesprek kunnen aangaan. Hoewel het in algemene zin al mogelijk is om in het Mobstacles-netwerk praktische problematiek alsmede de mogelijk uitgewerkte oplossingsrichtingen aan de orde te stellen, verdient het aanbeveling om voor minderjarige internationale studenten speciale aandacht te hebben als het gaat om vraagstukken op het gebied van de leerplicht, het tekenen van de huurovereenkomst, het verkrijgen van huurtoeslag, de inschrijving in de BRP, het openen van een bankrekening, het afsluiten van een zorgverzekering, het omgaan met een mogelijke quarantaine verplichting en het gebruik van alcohol en andere middelen.

Tot slot zal de LC in overleg met de koepelorganisaties, OCW en J&V/IND nagaan hoe exact de inschrijving bij de onderwijsinstelling en de visumplicht is geregeld voor minderjarige internationale studenten van buiten de EER. Een van de respondenten gaf aan dat hiervoor de (juridische) basis onvoldoende geregeld is. In deze context bepaalt de WHW (artikel 7.32 lid 5 sub b) dat de inschrijving alleen openstaat voor de student waarvan de ouders aantonen dat hij vreemdeling in Nederland is en jonger is dan 18 jaar op de eerste dag waarop de opleiding begint waarvoor door de student voor de eerste maal inschrijving wordt gewenst. Dit wijkt af van de inschrijving van meerderjarige internationale studenten, waarvoor is bepaald (artikel 7.32 lid 5 sub c WHW) dat de inschrijving alleen openstaat voor de student die vreemdeling in Nederland is, 18 jaar of ouder is op de eerste dag waarop de opleiding begint waarvoor door de student voor de eerste maal inschrijving wordt gewenst *en op die dag rechtmatig verblijf houdt in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000*. De visumplicht voor minderjarige internationale studenten zal nader worden geanalyseerd omdat het gaat om een kwetsbare groep. Nu er een extra zorgplicht ligt bij de onderwijsinstellingen voor deze studenten, is van belang dat hierover geen onduidelijkheid bestaat.

Colofon

Landelijke Commissie Gedragscode Hoger Onderwijs
Postbus 260
9700 AG Groningen

Contactgegevens secretariaat:

E: info@internationalstudy.nl

W: www.internationalstudy.nl

maart 2021